

2 КРИМІНАЛІСТИЧНА ТЕХНІКА, ТАКТИКА ТА МЕТОДИКА РОЗСЛІДУВАННЯ ЗЛОЧИНІВ

УДК 343.98:341.322.5

<https://doi.org/10.33994/kndise.2026.71.06>

Кирюхіна Руслана Ярославівна

*ад'юнкт кафедри криміналістичного забезпечення
та судових експертиз Національної академії
внутрішніх справ*

<https://orcid.org/0009-0002-1866-3462>
xruslana1998@ukr.net

Атаманчук Володимир Миколайович

*завідувач кафедри криміналістичного забезпечення
та судових експертиз Національної академії внутрішніх
справ, кандидат юридичних наук, доцент*

<https://orcid.org/0000-0002-1464-7871>
atamanchykvlad@ukr.net

Бібліографічний опис статті: Кирюхіна Р. Я., Атаманчук В. М. (2026). Особливості фіксації місця події за фактами застосування засобів дальнього ураження під час розслідування воєнних злочинів. *Криміналістика і судова експертиза, 71, 76-96*. doi: <https://doi.org/10.33994/kndise.2026.71.06>

ОСОБЛИВОСТІ ФІКСАЦІЇ МІСЦЯ ПОДІЇ ЗА ФАКТАМИ ЗАСТОСУВАННЯ ЗАСОБІВ ДАЛЬНЬОГО УРАЖЕННЯ ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ ВОЄННИХ ЗЛОЧИНІВ

Актуальність дослідження зумовлена зростанням кількості кримінальних проваджень щодо воєнних злочинів, пов'язаних із застосуванням засобів дальнього ураження, що супроводжуються знач-

ними руйнуваннями об'єктів цивільної інфраструктури та людськими жертвами. Масштабність наслідків, складність слідової картини, небезпечні умови проведення слідчих (розшукових) дій, а також необхідність використання отриманих доказів як на національному, так і на міжнародному рівнях зумовлюють потребу у вдосконаленні криміналістичних підходів до фіксації місця події. Особливої уваги потребує забезпечення повноти, точності та належності документування матеріальних і цифрових слідів, що мають вирішальне значення для встановлення обставин події та кримінально-правової кваліфікації діянь. **Метою дослідження** є визначення особливостей фіксації місця події за фактами застосування засобів дальнього ураження та формування системного підходу до документування доказової інформації у кримінальних провадженнях щодо воєнних злочинів. **Методологічну основу** становлять загальнонаукові та спеціальні методи дослідження, зокрема аналіз і синтез – для опрацювання наукових джерел і нормативно-правової бази, узагальнення – для систематизації підходів до фіксації доказів, системний підхід – для формування цілісної моделі документування, порівняльно-правовий метод – для дослідження норм національного та міжнародного права, а також криміналістичний аналіз – для визначення особливостей слідової картини вибухових уражень. У **результаті** дослідження доведено необхідності систематизації об'єктів фіксації місця події, визначено їх криміналістичне значення та особливості документування, що дозволяє забезпечити комплексність формування доказової бази. Охарактеризовано слідову картину, яка формується внаслідок застосування засобів дальнього ураження, та обґрунтовано значення її елементів для встановлення механізму події. Запропоновано структурований алгоритм дій під час огляду місця події, який забезпечує послідовність, повноту та належність фіксації доказів. Визначено роль цифрових технологій, зокрема засобів фіксації безпілотних літальних апаратів, геоінформаційних систем, супутникових даних та тривимірного моделювання, у підвищенні точності вимірювань, геоприв'язки об'єктів та відтворенні обставин події.

Ключові слова: воєнні злочини, доказова база, засоби дальнього ураження, огляд місця події, цифрові докази, процесуальне документування, просторовий аналіз, безпілотні літальні апарати, геоінформаційні системи, тривимірне моделювання.

Kyriukhina Ruslana

postgraduate student of the Department of Forensic Support and Forensic Examination at the National Academy of Internal Affairs

<https://orcid.org/0009-0002-1866-3462>
xruslana1998@ukr.net

Atamanchuk Volodymyr

head of the Department of Forensic Support and Forensic Examination, PhD in Law, Associate Professor National Academy of Internal Affairs

<https://orcid.org/0000-0002-1464-7871>
atamanchykvlad@ukr.net

FEATURES OF CRIME SCENE DOCUMENTATION IN CASES OF THE USE OF LONG-RANGE WEAPONS IN THE INVESTIGATION OF WAR CRIMES

To cite this article: Kyriukhina, R., Atamanchuk, V. (2026). Osoblyvosti dokumentuvannya mistsia podii u vypadkakh zastosuvannya dalnobiinoi zbroi pry rozsliduvanni voiennykh zlochyniv [Features of crime scene documentation in cases of the use of long-range weapons in the investigation of war crimes]. *Criminalistics and Forensics*, 71, 76-96. doi: <https://doi.org/10.33994/kndise.2026.71.06>

The relevance of the study is driven by the growing number of criminal proceedings regarding war crimes involving the use of long-range strike capabilities, which result in significant destruction of civilian infrastructure and numerous casualties. The scale of the consequences, the complexity of the trace patterns, the hazardous conditions for conducting investigative (detective) actions, as well as the necessity of utilizing the obtained evidence at both national and international levels, necessitate the improvement of forensic approaches to crime scene documentation. Particular attention is required to ensure the completeness, accuracy, and admissibility of documenting material and digital traces, which are crucial for establishing the circumstances of the event and the criminal-legal classification of the acts. **The purpose of the study** is to define the specifics of crime scene documentation following the use of long-range strike capabilities and to develop a systemic approach to documenting evidentiary information in criminal proceedings concerning war crimes. **The methodological framework** consists of general scientific and specialized research methods. Specifically, analysis and synthesis were employed to process scientific sources and the regulatory legal framework; generalization was used to systematize approaches to evidence documentation; a systemic approach was applied to form an integrated documentation model; a comparative-legal method was used to study the norms of national and international law; and forensic analysis was utilized to determine the specifics of the trace patterns resulting from explosive damage. **As a result of the study**, the necessity of systematizing the objects of crime scene documentation is proven, their forensic significance is defined, and their documentation specifics are established, which ensures the comprehensive formation of the ev-

identitary base. The trace pattern formed by the use of long-range strike capabilities is characterized, and the significance of its elements for establishing the mechanism of the event is justified. A structured algorithm of actions during a crime scene inspection is proposed, ensuring consistency, completeness, and admissibility of evidence documentation. The role of digital technologies—specifically unmanned aerial vehicles (UAVs), geographic information systems (GIS), satellite data, and three-dimensional modeling—is identified in enhancing measurement accuracy, georeferencing objects, and reconstructing the circumstances of the event.

Keywords: war crimes, evidentiary base, long-range weapons, crime scene examination, digital evidence, procedural documentation, spatial analysis, unmanned aerial vehicles, geographic information systems, three-dimensional modeling.

Постановка проблеми

Сучасні збройні конфлікти характеризуються активним застосуванням засобів дальнього ураження, зокрема ракетної зброї, реактивних систем залпового вогню та безпілотних літальних апаратів (далі – БпЛА), що призводить до значних руйнувань цивільної інфраструктури та людських втрат. Такі дії мають ознаки порушення норм міжнародного гуманітарного права та підлягають кваліфікації як воєнні злочини, що зумовлює необхідність їх належного документування [1, с. 168]. Зростання кількості кримінальних проваджень у цій сфері підвищує вимоги до фіксації місця події як ключового етапу формування доказової бази. Саме якість документування слідів ураження визначає можливість встановлення механізму події, ідентифікації виду озброєння та забезпечення належної кримінально-правової кваліфікації діянь [2, с. 330]. Водночас практика розслідування свідчить про наявність труднощів, пов'язаних зі складністю слідової картини, масштабністю руйнувань і необхідністю проведення огляду в небезпечних умовах. Це зумовлює потребу в удосконаленні криміналістичних підходів до фіксації місця події та систематизації методичного забезпечення документування воєнних злочинів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Питання розслідування воєнних злочинів та документування їх наслідків є предметом низки наукових досліджень. Тактичні аспекти проведення огляду місця події в умовах бойових дій висвітлено у дослідженні В. В. Корнієнка та Т. І. Савчук, які звертають увагу на необхідності адаптації традиційних криміналістичних методик до умов підвищеної небезпеки та обмеженого доступу до місця події [1, с. 168]. У дослідженні Ю. М. Черноус та О. В. Жовтюка розкрито кримі-

налістичну характеристику воєнних злочинів, а також психологічні особливості їх реалізації, що дозволяє глибше зрозуміти механізм вчинення таких правопорушень і враховувати ці аспекти під час їх розслідування [3, с. 8]. Значну увагу застосуванню сучасних технологій приділено у праці Т. М. Івасишина та М. М. Ленського, де обґрунтовано доцільність використання БПЛА під час огляду місця події для підвищення ефективності фіксації та отримання просторової інформації [4, с. 106].

Своєю чергою, І. І. Кагляк аналізує актуальні проблеми огляду місця події при розслідуванні воєнних злочинів, зокрема складність фіксації слідів, значний обсяг доказової інформації та ризики втрати доказів [5, с. 433]. Окремий напрям досліджень пов'язаний із визначенням обставин, що підлягають встановленню під час розслідування воєнних злочинів. Так, К. П. Шевчишена обґрунтовує необхідність чіткого визначення предмета доказування, що забезпечує системність розслідування та повноту встановлення обставин події [6, с. 191]. Процесуальні та тактичні особливості проведення огляду місця події розглядає В. Тимошко, який наголошує на важливості дотримання процесуальних вимог і використання спеціальних знань у ході досудового розслідування [2, с. 330]. Комплексний підхід до розслідування воєнних злочинів, що поєднує криміналістичні, логістичні та судово-медичні аспекти, представлено у праці О. М. Дуфенюк, де підкреслюється необхідність міждисциплінарної взаємодії під час документування таких правопорушень [7, с. 370]. Узагальнення наукових підходів свідчить про значну увагу дослідників до окремих аспектів розслідування воєнних злочинів, що спричинили загибель людини, однак питання комплексної фіксації місця події з урахуванням специфіки застосування засобів дальнього ураження та формування уніфікованого алгоритму дій слідчих потребують подальшого розвитку.

Мета дослідження

Метою дослідження є визначення особливостей фіксації місця події за фактами застосування засобів дальнього ураження та формування системного криміналістичного підходу до документування доказової інформації у кримінальних провадженнях щодо воєнних злочинів.

Завдання дослідження полягають у виявленні та науковому обґрунтуванні проблемних аспектів фіксації місця події у кримінальних провадженнях щодо воєнних злочинів, що спричинили загибель людини, зокрема у розвитку комплексного підходу до фіксації місця події з урахуванням специфіки застосування засобів дальнього ураження та масштабності їх наслідків, систематизації об'єктів фіксації та визначенні їх криміналістичного значення для забезпе-

чення повноти документування доказів, а також у розробленні уніфікованого алгоритму дій під час огляду місця події з метою підвищення ефективності фіксації доказової інформації.

Виклад основного матеріалу

Воєнні злочини є однією з найбільш суспільно небезпечних категорій кримінальних правопорушень, що посягають на міжнародний правопорядок, життя і безпеку цивільного населення, а також основоположні принципи міжнародного гуманітарного права [3, с. 8]. Їх правове визначення закріплено як у національному законодавстві, так і в нормах міжнародного права, зокрема Женевських конвенціях та Римському статуті Міжнародного кримінального суду.

У сучасних умовах збройної агресії проти України воєнні злочини характеризуються значною різноманітністю форм та способів їх вчинення. До основних їх видів належать: умисні напади на цивільне населення та об'єкти цивільної інфраструктури; вбивства військовополонених; застосування заборонених засобів і методів ведення війни; знищення або пошкодження майна без військової необхідності; жорстоке поводження з цивільними особами та військовополоненими; незаконне переміщення населення; інші порушення законів та звичаїв війни [8].

Особливе місце серед зазначених злочинів займають факти застосування засобів дальнього ураження (ракетної зброї, реактивних систем залпового вогню, БПЛА), оскільки саме вони найчастіше спричиняють масові руйнування та значні людські втрати [9, с. 47]. Такі дії, як правило, характеризуються невибірковістю ураження, що ускладнює забезпечення принципу розмежування між військовими та цивільними об'єктами.

Специфіка воєнних злочинів, пов'язаних із застосуванням засобів дальнього ураження, полягає у масштабності наслідків, складності встановлення обставин події, а також необхідності проведення комплексної криміналістичної фіксації значної кількості слідів. У цьому контексті особливої ваги набуває аналіз кількісних показників таких злочинів, що дозволяє оцінити динаміку їх вчинення, визначити тенденції та обґрунтувати потребу в удосконаленні методик їх документування. Зростання кількості кримінальних проваджень щодо воєнних злочинів свідчить про актуалізацію проблеми їх належного розслідування, зокрема у частині фіксації місця події та збору доказової бази. Водночас аналіз статистичних даних Офісу Генерального прокурора (табл. 1) дозволяє встановити закономірності розподілу злочинів за місцем вчинення, ступенем тяжкості та участю різних правоохоронних органів у їх виявленні.

Таблиця 1. Динаміка кримінальних проваджень щодо воєнних злочинів в Україні.

Показник (релевантний до фіксації місця події після РСЗВ/БПЛА/ ракет)	31.01.2023	31.01.2024	31.01.2025	31.01.2026
Усього кримінальних правопорушень	47 047	50 945	62 101	54 215
Особливо тяжкі злочини	10 799	9 339	13 214	16 347
Тяжкі злочини	18 295	21 424	30 315	24 195
Вчинено у містах та смт	35 090	37 501	42 538	35 016
В сільській місцевості	10 888	12 028	17 685	17 324
З використанням зброї та боєприпасів	929	1 162	1 145	882
з них боєприпасів	797	1 023	999	753
Проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку	5 361	2 195	2 971	4 685

Джерело: узагальнено авторами за [10]

Аналіз динаміки кримінальних проваджень щодо воєнних злочинів, що спричинили загибель людини, свідчить про їх загальну тенденцію до зростання, що відображає як інтенсифікацію бойових дій, так і підвищення рівня їх документування. Водночас збільшується частка особливо тяжких злочинів, що пов'язано із застосуванням засобів дальнього ураження та масштабними наслідками для цивільного населення й інфраструктури. Просторовий розподіл правопорушень демонструє їх концентрацію у населених пунктах, що ускладнює проведення огляду місця події та вимагає підвищених стандартів фіксації доказів. Значна кількість злочинів, пов'язаних із використанням зброї та боєприпасів, підтверджує актуальність дослідження слідової картини вибухових уражень. Одночасно розподіл повноважень між правоохоронними органами свідчить про необхідність уніфікації підходів до документування таких злочинів. Зростання кількості кримінальних проваджень за фактами воєнних злочинів зумовлює необхідність удосконалення не лише криміналістичних методик, але й нормативно-правового забезпечення процесу їх документування. Ефективна фіксація наслідків застосу-

вання засобів дальнього ураження повинна ґрунтуватися на комплексному поєднанні норм національного та міжнародного права, які визначають як порядок проведення слідчих (розшукових) дій, так і критерії кримінально-правової кваліфікації відповідних діянь.

Дотримання процесуальних вимог під час проведення огляду місця події набуває ключового значення, оскільки саме належним чином задокументовані докази забезпечують можливість притягнення винних осіб до відповідальності як на національному, так і на міжнародному рівнях. У цьому контексті нормативно-правове регулювання виступає основою формування єдиних підходів до фіксації воєнних злочинів та забезпечення допустимості доказів.

Нормативно-правове забезпечення фіксації та розслідування воєнних злочинів в Україні формується на основі комплексу національних і міжнародних правових актів, які визначають як склад таких злочинів, так і порядок їх документування та розслідування. Передусім важливу роль відіграє Кримінальний кодекс України (далі – КК), який на національному рівні встановлює склад воєнних злочинів та їх кваліфікацію, зокрема у ст. 437, 438 і 442, що регламентують відповідальність за злочини агресії, воєнні злочини, а також геноцид [11]. Норми Кримінального процесуального кодексу України (далі – КПК), своєю чергою, визначають процесуальний порядок проведення слідчих (розшукових) дій, збирання та фіксації доказів, а також оформлення відповідних процесуальних документів, зокрема під час огляду місця події та документування обставин злочину [12].

Важливе значення для фіксації воєнних злочинів має також законодавство, що регулює правовий режим тимчасово окупованих територій. Закон України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України» встановлює особливості правового режиму таких територій та визначає правові підстави для документування злочинів, вчинених у межах окупації [13]. Поряд із цим Закон України «Про оборону України» визначає правові засади оборони держави та формує загальний правовий контекст ведення воєнних дій, у межах якого можуть відбуватися воєнні злочини [14].

Важливе значення у процесі правового регулювання також мають міжнародно-правові акти, які доповнюють норми національного законодавства. Зокрема, Женевські конвенції 1949 року та Додаткові протоколи до них встановлюють міжнародні правила ведення війни, визначають стандарти захисту цивільного населення, військовополонених та інших осіб, що постраждали внаслідок збройного конфлікту, а також окреслюють діяння, які визнаються воєнними злочинами. Водночас Римський статут Міжнародного кримінального суду визначає перелік воєнних злочинів і злочинів проти людяності та створює правову основу для їх міжнародного розслідування і притягнення винних осіб до відповідальності.

Аналіз нормативно-правового забезпечення фіксації та розслідування воєнних злочинів свідчить, що відповідна діяльність регламентується комплексом взаємопов'язаних норм національного та міжнародного права, які у сукупності формують цілісну правову основу доказування. Норми національного законодавства визначають порядок проведення слідчих (розшукових) дій, вимоги до фіксації доказів та процедури їх процесуального оформлення, тоді як міжнародно-правові акти встановлюють критерії кваліфікації діянь як воєнних злочинів та визначають їх зміст. Така багаторівнева система забезпечує не лише допустимість і належність доказів у межах національного кримінального провадження, а й створює передумови для їх використання у міжнародних судових інституціях. У цьому контексті ефективність фіксації місця події безпосередньо залежить від правильного застосування норм кримінального та кримінально-процесуального законодавства у поєднанні з вимогами міжнародного гуманітарного права.

Основним елементом правової оцінки зафіксованих фактів є їх кримінально-правова кваліфікація відповідно до положень КК України, оскільки саме вона визначає обсяг доказування, спрямованість слідчих (розшукових) дій та зміст доказової бази. Фіксація місця події за фактами застосування засобів дальнього ураження має здійснюватися з урахуванням вимог кримінального законодавства щодо кваліфікації відповідних діянь. Основною нормою, що охоплює такі правопорушення, є ст. 438 КК України, яка передбачає відповідальність за воєнні злочини, у тому числі що спричинили загибель людини.

Водночас залежно від характеру та наслідків обстрілів, вчинені діяння можуть підлягати додатковій кваліфікації за нормами, що передбачають відповідальність за злочини проти життя, здоров'я та власності, зокрема умисне позбавлення життя, заподіяння тяжких тілесних ушкоджень або умисне знищення чи пошкодження майна. У випадках, коли насильство має системний, масовий або цілеспрямований характер, можливим є застосування норм, що регулюють відповідальність за злочини проти миру та безпеки людства, включаючи агресивну війну та геноцид [3, с. 8]. Таким чином, правильна кримінально-правова кваліфікація безпосередньо залежить від повноти та якості фіксації обставин події, що визначає значення криміналістичного забезпечення процесу доказування.

Особливості фіксації місця події у кримінальних провадженнях щодо воєнних злочинів обумовлені специфікою слідової картини, яка формується внаслідок застосування засобів дальнього ураження. Такі події характеризуються значною масштабністю руйнувань, наявністю великої кількості матеріальних слідів та складністю їх систематизації, що вимагає комплексного криміналістичного підходу до їх документування [1; 5]. Слідова картина включає воронки (кратери), уламки боєприпасів, пошкодження будівель і споруд, а також

вторинні сліди вибуху, що утворюються внаслідок дії ударної хвилі та розльоту уламків.

Як підкреслює І. І. Кагляк, огляд місця події – це перший і найважливіший крок у розслідуванні кримінального правопорушення. Адже саме під час огляду закладається фундамент для подальшого розслідування, оскільки саме тут збирається основна маса доказів [5, с. 437]. Так, огляд місця події традиційно відносять до числа слідчих (розшукових) дій, зволікання з проведенням яких може спричинити зміну обстановки, втрати або знищення слідів злочину, зникнення особи, яка вчинила правопорушення, а також предметів, які надалі можуть набути статусу речових доказів. Цим і зумовлений той факт, що огляд місця події, на відміну від інших слідчих (розшукових) дій, у невідкладних випадках може бути проведений ще до внесення відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань, що здійснюється негайно після завершення огляду відповідно до ч. 3 ст. 214 КПК України.

У межах проведення такого огляду особливе значення має фіксація матеріальних слідів застосування зброї та вибухових пристроїв, зокрема воронок, уламків боєприпасів і пошкоджень об'єктів інфраструктури. Характер утворених воронок визначається типом боєприпасу, кутом його падіння, особливостями рельєфу місцевості та фізичними властивостями поверхні. Їх форма, глибина та орієнтація можуть свідчити про механізм ураження та використовуються для встановлення обставин події [5]. Розташування уламків, як правило, має нерівномірний характер і концентрується у напрямку їх розльоту, що дозволяє визначити особливості впливу вибухової хвилі. Пошкодження об'єктів інфраструктури, своєю чергою, відображають інтенсивність вибуху, його потужність і просторовий вплив на навколишнє середовище.

Особливого значення набуває фіксація та дослідження уламків боєприпасів, оскільки саме вони містять інформацію про тип застосованого озброєння, його конструктивні особливості та можливе походження. Узагальнення таких даних у сукупності з іншими матеріальними та цифровими доказами створює можливість відтворення механізму події та встановлення її обставин. Таким чином, слідова картина виступає ключовим джерелом доказової інформації, а її належна фіксація є необхідною умовою ефективного розслідування воєнних злочинів та забезпечення обґрунтованої кримінально-правової кваліфікації.

Огляд місця події у кримінальних провадженнях щодо воєнних злочинів, що спричинили загибель людини, здійснюється з урахуванням підвищеної складності та небезпечних умов його проведення, оскільки у зонах ведення бойових дій та під час надзвичайних ситуацій він часто супроводжується значним рівнем ризику для життя і здоров'я осіб, які перебувають на цих територіях, і водночас має бути спрямований на всебічну, повну та об'єктивну фікса-

цію обстановки, виявлення потерпілих, а також пошук, дослідження й вилучення речових доказів [15, с. 235]. Особливістю таких оглядів є значний обсяг слідової інформації, що підлягає документуванню, а також необхідність роботи в умовах руйнувань, пожеж, можливої наявності вибухонебезпечних предметів та обмеженого доступу до окремих ділянок місцевості. У зв'язку з цим проведення огляду потребує чіткої організації, дотримання вимог безпеки та застосування спеціальних технічних засобів.

Одним із важливих етапів огляду є визначення орієнтовного напрямку ведення обстрілу або напрямку прильоту снаряда. Це здійснюється на підставі аналізу форми та орієнтації воронок, характеру руйнувань, розподілу уламків, а також показань свідків. Надалі дана інформація може бути використана для встановлення не лише ворожого підрозділу та його командира, а й конкретних військовослужбовців, що здійснили пуск снарядів [16, с. 171].

Сучасні умови розслідування воєнних злочинів зумовлюють активне використання технічних та цифрових засобів фіксації, що дозволяють підвищити точність і повноту документування. Зокрема, застосування БПЛА забезпечує можливість аерозйомки значних територій, визначення просторових характеристик руйнувань та фіксації важкодоступних ділянок [4]. Використання GPS-навігації дозволяє здійснювати точну геоприв'язку об'єктів, а відеозаписи та інші цифрові джерела інформації сприяють відтворенню хронології подій. Впровадження 3D-сканерів під час огляду місця події дає можливість з високою точністю відобразити просторове розташування та взаємозв'язок усіх об'єктів, що надалі дозволяє слідчим відтворювати та реконструювати обставини кримінального правопорушення. Особливої важливості такі технології набувають в умовах війни, коли необхідно оперативно та максимально об'єктивно зафіксувати обстановку [17]. Комплексне застосування зазначених засобів формує цілісну доказову базу та підвищує ефективність розслідування.

З урахуванням значної кількості об'єктів, що підлягають дослідженню та документуванню під час огляду місця події після застосування засобів дальнього ураження, виникає необхідність їх систематизації з метою забезпечення повноти фіксації та уніфікації підходів до проведення слідчих (розшукових) дій. Систематизація об'єктів фіксації місця події після застосування засобів дальнього ураження дозволяє сформувати цілісне уявлення про структуру доказової інформації, яка підлягає документуванню у кримінальних провадженнях щодо воєнних злочинів.

У процесі документування першочергово здійснюється фіксація загальної обстановки місця події, що включає визначення локації, типу об'єкта, який зазнав ураження, а також масштабів руйнувань. Такі дані мають важливе криміналістичне значення, оскільки дозволяють встановити факт ураження цивільних об'єктів. Зазвичай зазначена інформація фіксується за допомогою панорамної фото- та

відеозйомки, а також аерозйомки із застосуванням БПЛА, що надалі дозволяє створювати 3D-моделі місцевості, цифрові моделі рельєфу, ортофотоплани та відповідні звіти з параметрами реконструкції території [18, с. 3].

Ще одним елементом огляду місця події є дослідження епіцентру ураження, тобто вирви або воронки, що утворилася внаслідок вибуху. У центрі вибуху фіксуються форма, діаметр і глибина воронки, визначаються її координати, а також зазначаються матеріал і властивості ґрунту. Отримані дані дають змогу встановити тип використаного боєприпасу та характер ураження [19, с. 30]. Для забезпечення точності таких вимірювань застосовуються масштабні лінійки та GPS-координати.

Окрему увагу приділяють виявленню та фіксації уламків боєприпасів, зокрема металевих фрагментів ракет, серійних номерів та маркувань. Їх дослідження дозволяє ідентифікувати вид використаної зброї та визначити сторону конфлікту, яка могла її застосувати. Такі об'єкти підлягають детальній фото- та відеофіксації, після чого здійснюється їх вилучення, пакування та маркування відповідно до встановлених процедур [20].

Важливим аспектом документування є також фіксація пошкоджень об'єктів інфраструктури. Огляд будівель і споруд, пошкоджених внаслідок артилерійських обстрілів чи бомбардувань, є небезпечним через ризик подальшого обвалу конструкцій, а також можливу наявність вибухонебезпечних, радіоактивних і хімічних речовин. Тому такі об'єкти обстежують лише після припинення активних бойових дій і проведення необхідних підготовчих заходів у межах робіт з ліквідації наслідків збройної агресії. У процесі огляду визначаються характер руйнувань будівель, сліди вибуху та напрям пошкоджень, що дозволяє встановити напрямок впливу вибухової хвилі. Для цього застосовується фотозйомка з різних ракурсів, а також схема території вибуху. Крім того, під час огляду місця події документуються сліди вибуху та пожежі, зокрема обгорілі поверхні, уламки та зона розльоту фрагментів. Їх аналіз дає можливість визначити потужність та характер вибуху [21, с. 22-23].

Окремим напрямом документування є фіксація інформації про потерпілих і загиблих. У контексті воєнних злочинів більшість потерпілих – це цивільне населення, яке фактично не могло захистити себе або уникнути небезпеки. Тому ознака безпорадного стану набуває особливого значення, оскільки у кримінально-правовому розумінні безпорадний стан особи характеризується її нездатністю усвідомлювати характер і значення дій, що вчиняються щодо неї, або чинити опір винному. Використання винним безпорадного стану потерпілих під час вчинення діянь, що призводять до загибелі людей, свідчить про підвищену суспільну небезпечність таких діянь та має враховуватися при кримінально-правовій кваліфікації [22].

Щодо загиблих на місці злочину, відповідно до ст. 238 КПК Украї-

ни, огляд трупа може здійснюватися одночасно з оглядом місця події та проводиться за обов'язкової участі судово-медичного експерта або лікаря, якщо вчасно неможливо залучити судово-медичного експерта. У цьому випадку експерт встановлює положення тіла, зовнішній стан одягу і взуття, характер їх пошкоджень та наявність слідів, а також індивідуальні особливості частин тіла, характер отриманих ушкоджень та інші обставини, що дають змогу встановити наслідки злочину [23, с. 255]. При цьому особлива увага приділяється дотриманню етичних норм та забезпеченню належного збереження доказів.

Вагомим джерелом доказової інформації є також свідчення очевидців події. Показання свідків дозволяють відтворити перебіг подій, встановити час та обставини обстрілу. Такі свідчення можуть фіксуватися за допомогою аудіо- або відеозапису.

Суттєве значення мають відео- та фотодокази, отримані з камер спостереження або мобільних пристроїв, оскільки важливим компонентом доказування фактів збройної агресії є встановлення напрямку польоту артилерійських снарядів, мін та РСЗВ, які були здійснені при пострілах [24, с. 80]. У процесі роботи з такими матеріалами важливим є збереження оригіналів файлів та їх метаданих. Крім того, у документуванні широко використовуються геолокаційні дані, зокрема GPS-координати об'єктів та місця події. Їх аналіз забезпечує просторову реконструкцію подій і здійснюється із застосуванням технологій GPS та геоінформаційних систем (GIS).

Важливим доповненням до традиційних джерел доказів є цифрові дані з відкритих джерел (OSINT), зокрема інформація із соціальних мереж та супутникові знімки. Їх використання дозволяє встановити сам факт удару, його тип, точний час і місце нанесення удару, а також перевірити достовірність отриманої інформації шляхом аналізу різних джерел.

Виділення окремих груп об'єктів, зокрема загальної обстановки, епіцентру ураження, уламків боєприпасів, пошкоджень об'єктів, слідів вибуху, даних про потерпілих, свідчень очевидців та цифрових джерел інформації, забезпечує комплексний підхід до фіксації та сприяє встановленню причинно-наслідкових зв'язків між подією та її наслідками. Водночас кожен із зазначених елементів виконує окрему криміналістичну функцію: від підтвердження факту ураження цивільних об'єктів до ідентифікації виду застосованого озброєння та визначення просторових характеристик події.

Аналіз об'єктів фіксації свідчить, що доказова база воєнних злочинів формується на основі поєднання матеріальних, цифрових та ідеальних слідів, які взаємодоповнюють один одного. Матеріальні сліди, зокрема воронки, уламки боєприпасів і пошкодження інфраструктури, дозволяють встановити механізм ураження та його наслідки. Цифрові дані, включаючи відеозаписи, геолокаційні координати та інформацію з відкритих джерел, забезпечують можливість

уточнення часу, місця та обставин події. Ідеальні сліди у вигляді показань свідків доповнюють об'єктивні дані та сприяють відтворенню повної картини події. Особливу роль у процесі доказування відіграють уламки боєприпасів, геолокаційні дані та відеофіксація, які дозволяють ідентифікувати озброєння, встановити місце ураження та підтвердити факт його застосування.

Водночас значна кількість об'єктів, що підлягають документуванню, а також складні та небезпечні умови проведення огляду зумовлюють необхідність чіткої організації діяльності слідчих і спеціаліст-криміналістів та застосування уніфікованого підходу до фіксації місця події. Відсутність системності у діях може призвести до втрати доказової інформації, порушення процесуальних вимог або спотворення фактичних даних, що надалі ускладнює встановлення обставин кримінального правопорушення. З огляду на це виникає об'єктивна потреба у формуванні чіткого алгоритму дій, який би забезпечував послідовність, повноту та належність процедури фіксації доказів під час огляду місця події.

Алгоритм огляду та фіксації місця події після авіаційних, ракетних ударів та артилерійських обстрілів доцільно викладати як послідовну систему взаємопов'язаних процесуальних і техніко-криміналістичних дій. Зокрема, на початковому етапі здійснюється підготовка до проведення огляду, яка включає визначення складу слідчо-оперативної групи, організацію взаємодії з профільними службами (підрозділами безпеки, рятувальними службами, вибухотехніками), а також забезпечення необхідних умов для безпечного доступу до місця події. Важливою передумовою є оцінка безпекової ситуації та допуск до огляду, що передбачає підтвердження відсутності безпосередніх загроз і встановлення меж безпечної зони проведення слідчих дій.

Наступним кроком є визначення меж місця події, що полягає в окресленні периметра, встановленні контрольованих точок входу та виходу для учасників огляду, а також фіксації умов доступу до території. Після цього здійснюється загальна фіксація обстановки шляхом проведення панорамної фото-, відеозйомки з прив'язкою до орієнтирів, а також короткого опису типу місцевості та наявної інфраструктури.

Суттєве значення має геоприв'язка об'єктів огляду, яка передбачає фіксацію координат ключових точок, зокрема центральної зони ураження та декількох контрольних точок, що дозволяє надалі забезпечити точність просторового аналізу. У межах цієї роботи здійснюється ідентифікація ключових зон ураження, включаючи визначення зони найбільшої дії уражаючих факторів, ймовірних точок ураження або воронок (за їх наявності), а також так званих «вузлів» вторинних пошкоджень.

Огляд безпосередніх точок ураження або воронок (за наявності технічної можливості) передбачає дослідження характеристик по-

верхні, встановлення розмірів (зокрема діаметра та глибини), здійснення прив'язки до нерухомих орієнтирів та визначення орієнтації відносно сторін світу. Паралельно проводиться фіксація напрямку розповсюдження пошкоджень, що включає опис секторів ураження та концентрації уламків з метою визначення ймовірного напрямку прильоту боєприпасу.

Подальшим етапом є документування руйнувань інфраструктури, що передбачає характеристику та оцінку масштабів пошкоджень об'єктів, із зазначенням відстані від ключових точок ураження до пошкоджених об'єктів. Важливим компонентом огляду є робота з речовими доказами, зокрема виявлення, фіксація, опис та організація безпечного вилучення або переміщення боєприпасів і їх фрагментів із дотриманням встановлених стандартів безпеки.

Окрему увагу приділяють збору додаткових джерел інформації, зокрема отриманню та фіксації даних із камер відеоспостереження, матеріалів очевидців, результатів первинних опитувань (контактів), а також використанню супутникових знімків та інших даних відкритих джерел (OSINT) за потреби.

Завершальним етапом є узагальнення отриманої інформації у вигляді схеми або карти місця події з нанесенням GPS-координат ключових точок, переліку доказів, фото- та відеоматеріалів, а також, за можливості, побудови тривимірних моделей. Результати оформлюються у протоколі огляду із формулюванням висновків щодо напрямку розповсюдження пошкоджень і характеру концентрації уламків.

Таким чином, запропонований алгоритм відображає послідовність дій під час огляду місця події та забезпечує комплексний, системний і науково обґрунтований підхід до фіксації наслідків застосування засобів ураження. Його застосування має вирішальне значення для подальшого криміналістичного аналізу та доказування у кримінальних провадженнях, сприяє підвищенню якості документування, збереженню доказової інформації, а також забезпеченню її належності й допустимості, що є особливо важливим в умовах значного обсягу слідової інформації та підвищеної небезпеки проведення слідчих (розшукових) дій. Водночас перспективним напрямом удосконалення фіксації місця події у кримінальних провадженнях щодо воєнних злочинів є використання сучасних цифрових технологій, які суттєво розширюють можливості криміналістичного забезпечення доказування, зокрема застосування засобів фото-, відеозйомки БПЛА, супутникових знімків, технологій тривимірного моделювання та геоінформаційних систем, що забезпечують здійснення комплексного аналізу місця події.

Висновки

Фіксація місця події за фактами застосування засобів дальнього

ураження має комплексний характер і охоплює матеріальні, цифрові та ідеальні сліди, які у своїй сукупності формують доказову базу у кримінальних провадженнях щодо воєнних злочинів. Складність слідової картини, зумовлена масштабністю руйнувань і значною кількістю об'єктів документування, потребує чіткої організації огляду та системного підходу до збору й обробки інформації. Визначальне значення має фіксація параметрів воронок, локалізації уламків боєприпасів, характеру пошкоджень об'єктів, а також просторових характеристик події, що забезпечує можливість відтворення механізму ураження. Належне документування цих елементів безпосередньо впливає на правильність кримінально-правової кваліфікації діянь і доказування обставин кримінального правопорушення. Систематизація об'єктів фіксації та застосування послідовного алгоритму дій сприяють уніфікації практики проведення огляду місця події та підвищенню ефективності доказування.

Водночас важливим напрямом удосконалення фіксації є впровадження сучасних цифрових технологій, які суттєво розширюють можливості криміналістичного забезпечення доказування. Зокрема, використання засобів БПЛА забезпечує аерофотозйомку значних територій, фіксацію масштабів руйнувань і документування важкодоступних ділянок; супутникові знімки дозволяють встановлювати динаміку змін обстановки у часі, визначати місце та період ураження, а також підтверджувати факт застосування засобів дальнього ураження; технології тривимірного моделювання створюють можливість відтворення місця події з метою більш точного аналізу його просторових характеристик; геоінформаційні системи забезпечують обробку та візуалізацію геолокаційних даних, що дає змогу здійснювати просторовий аналіз події та встановлювати взаємозв'язки між її елементами. Комплексне використання зазначених технологій забезпечує можливість дистанційної фіксації, підвищує точність вимірювань, сприяє збереженню доказової інформації та створює додаткові умови для її перевірки. У цьому контексті цифровізація криміналістичної діяльності постає одним із ключових напрямів розвитку процесу розслідування воєнних злочинів. Подальші наукові дослідження доцільно спрямувати на інтеграцію цифрових технологій у процес фіксації воєнних злочинів, у тому числі які спричинили загибель людини, а також на розроблення уніфікованих стандартів їх документування з урахуванням вимог міжнародних стандартів.

Список використаних джерел:

1. Корнієнко В. В., Савчук Т. І. Тактичні особливості проведення огляду місця події в умовах ведення бойових дій. *Вісник Кримінологічної асоціації України*. 2023. № 29(2). С. 167–179. DOI: <https://doi.org/10.32631/vca.2023.2.12>
2. Тимошко В. В. Процесуальні та тактичні особливості прове-

дення огляду під час досудового розслідування воєнних злочинів. Вісник Кримінологічної асоціації України. 2023. № 30(3). С. 329–338. DOI: <https://doi.org/10.32631/vca.2023.3.28>.

3. Черноус Ю., Жовтюк О. Воєнні злочини: криміналістична характеристика та психологічні особливості реалізації злочинної діяльності. *Юридична психологія*. 2024. № 2(35). С. 7–16. DOI: <https://doi.org/10.33270/03243502.07>.

4. Івасишин Т. М., Ленський М. М. Застосування безпілотних літальних апаратів під час огляду місця події: криміналістичні аспекти. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2025. Вип. № 3(62). С. 105–109. DOI: <https://doi.org/10.32782/pyuv.v3.2025.20>.

5. Кагляк І. І. Актуальні проблеми огляду місця події при розслідуванні воєнних злочинів. *Наукові інновації та передові технології*. 2024. № 12(40). С. 432–445. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2024-12\(40\)-432-445](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2024-12(40)-432-445).

6. Шевчишена К. Особливості визначення обставин, що підлягають встановленню під час розслідування воєнних злочинів в Україні. *Knowledge, Education, Law, Management*. 2023. № 7(59). С. 190–198. DOI: <https://doi.org/10.51647/kelm.2023.7.30>.

7. Дуфенюк О. М. Розслідування воєнних злочинів: логістичні, криміналістичні та судово-медичні питання. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022. № 4. С. 369–374. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2022-4/88>.

8. Пашковський М. І., Крапивін Є. О., Яворська В. В., Постоловська М. М., Коваль Д. О., Павлюк А. В., Белоусов Ю. Л., Атаманчук С. М., Лисенко Д. Л., Лещенко А. Л., Петренко С. І. Стандарти розслідування воєнних злочинів. Загальна частина. Київ, 2023. 112 с. URL: https://justgroup.com.ua/wp-content/uploads/2023/05/standart-rozsliduvannya_zagalna-chastyina.pdf (дата звернення: 26.05.2026).

9. Коваленко А. Перспективи використання космічної супутникової фотозйомки під час огляду місць застосування ракетної та артилерійської зброї. Проблеми питання та особливості проведення судових вибухотехнічних експертиз, експертиз ракетної та артилерійської зброї, здійснення оглядів місць її застосування, ідентифікація в умовах збройної агресії : матеріали міжнародної науково-практичної конференції. Київ, 2024. С. 46–48. URL: http://repository.ukd.edu.ua/bitstream/handle/123456789/1685/conf_17-10-2024.pdf (дата звернення: 26.05.2026).

10. Про зареєстровані кримінальні правопорушення та результати їх досудового розслідування. Офіс Генерального прокурора. URL: <https://gp.gov.ua/ua/posts/pro-zareyestrovani-kriminalni-pravoporushennya-ta-rezultati-yih-dosudovogo-rozsliduvannya-2> (дата звернення: 26.05.2026).

11. Кримінальний кодекс України : Закон України від 05.04.2001 № 2341-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text> (дата звернення: 26.05.2026).

12. Кримінальний процесуальний кодекс України : Закон України

від 13.04.2012 № 4651-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17> (дата звернення: 26.05.2026).

13. Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України : Закон України від 15.04.2014 № 1207-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1207-18> (дата звернення: 26.05.2026).

14. Про оборону України : Закон України від 06.12.1991 № 1932-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1932-12> (дата звернення: 26.05.2026).

15. Тетерятник Г. К. Проведення огляду місця події в умовах надзвичайних правових режимів. *Право і суспільство*. 2022. № 3. С. 233–239. DOI: <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2022.3.36>.

16. Корнієнко В. В., Савчук Т. І. Тактичні особливості проведення огляду місця події в умовах ведення бойових дій. *Вісник Кримінологічної асоціації України*. 2023. Т. 29, № 2. С. 167–179. DOI: <https://doi.org/10.32631/vca.2023.2.12>

17. Басюк Л., Антошук А. Організація та тактика використання 3D-сканування під час огляду місця події. *Український політико-правовий дискурс*. 2025. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14982555>

18. Андрєєв С. М., Жилін В. А. Застосування даних аерофотозйомки з безпілотних літальних апаратів для побудови 3D-моделей місцевості. Системи управління, навігації та зв'язку. *Збірник наукових праць*. 2019. Т. 1, № 53. С. 3–16. DOI: <https://doi.org/10.26906/SUNZ.2019.1.003>

19. Лозова С. М., Вдовиченко О. Л. Особливості проведення огляду місця вибуху від реактивної та ракетної зброї. *Herald OSRIFE*. 2023. № 13. С. 28–34. DOI: <https://doi.org/10.32782/2522-9656/2023-13-3>.

20. Ідентифікація ракетної та реактивної зброї Російської Федерації : навч. посіб. / В. М. Коротаєв, Р. С. Кірін, К. О. Чаплинський та ін. 2-ге вид., допов. і перероб. Дніпро : ДДУВС, 2024. 432 с.

21. Особливості проведення огляду місця події в умовах збройного конфлікту : методичні рекомендації / С. В. Обшалов, Д. Б. Санакоєв, К. О. Чаплинський та ін. ; Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ. Одеса : Видавництво «Юридика», 2023. 40 с.

22. Kravchuk O. V., Atamanchuk V. M., Turovets Yu. M., Volkotrub S. H., Ostapenko O. Ye. The essence of a helpless state of a person as an important component in the investigation of crimes. *Journal of the National Academy of Legal Sciences of Ukraine*. 2021. Vol. 28, № 2. P. 269–276.

23. Пчеліна О., Фоміна Т. Особливості проведення огляду місця події під час досудового розслідування злочинів, пов'язаних зі збройною агресією проти України. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2024. № 2. С. 251–259. DOI: <https://doi.org/10.31733/2078-3566-2023-2-251-259>.

24. Участь спеціаліста в розслідуванні порушень законів та звичаїв війни : наук.-практ. довідник / М. В. Нечеснюк, А. А. Вознюк, А.

А. Саковський, В. М. Атаманчук та ін. ; за заг. ред. В. В. Чернея, М. С. Цуцкірідзе, С. Г. Кримчука. Київ : Національна академія внутрішніх справ, 2023. 114 с.

References:

1. Korniienko V. V., Savchuk T. I. (2023). Taktychni osoblyvosti provedennia ohliadu mistsia podii v umovakh vedennia boiovykh dii [Tactical features of crime scene inspection under combat conditions]. *Visnyk Kryminolohichnoi asotsiatsii Ukrainy*, 29(2), 167–179. <https://doi.org/10.32631/vca.2023.2.12> [in Ukrainian].
2. Tymoshko V. V. (2023). Protsesualni ta taktychni osoblyvosti provedennia ohliadu pid chas dosudovoho rozsliduvannia voiennykh zlochyniv [Procedural and tactical features of inspection during pre-trial investigation of war crimes]. *Visnyk Kryminolohichnoi asotsiatsii Ukrainy*, 30(3), 329–338. <https://doi.org/10.32631/vca.2023.3.28> [in Ukrainian].
3. Chornous Yu., Zhovtiuk O. (2024). Voienni zlochyny: kryminalistychna kharakterystyka ta psykhologichni osoblyvosti realizatsii zlochynnoi diialnosti [War crimes: forensic characteristics and psychological features of criminal activity implementation]. *Yurydychna psykhologhiia*, 2(35), 7–16. <https://doi.org/10.33270/03243502.07> [in Ukrainian].
4. Ivasyshyn T. M., Lenskyi M. M. (2025). Zastosuvannia bezpilotnykh litalnykh aparativ pid chas ohliadu mistsia podii: kryminalistychni aspekty [Use of unmanned aerial vehicles during crime scene inspection: forensic aspects]. *Prykarpatskyi yurydychnyi visnyk*, № 3(62), 105–109. <https://doi.org/10.32782/pyuv.v3.2025.20> [in Ukrainian].
5. Kahliak I. I. (2024). Aktualni problemy ohliadu mistsia podii pry rozsliduvanni voiennykh zlochyniv [Current issues of crime scene inspection in the investigation of war crimes]. *Naukovi innovatsii ta pere-dovyi tekhnologii*, 12(40), 432–445. [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2024-12\(40\)-432-445](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2024-12(40)-432-445) [in Ukrainian].
6. Shevchyshena K. (2023). Osoblyvosti vyznachennia obstavyn, shcho pidliahaiut vstanovlenniu pid chas rozsliduvannia voiennykh zlochyniv v Ukraini [Specifics of determining circumstances subject to proof in the investigation of war crimes in Ukraine]. *Knowledge, Education, Law, Management*, 7(59), 190–198. <https://doi.org/10.51647/kelm.2023.7.30> [in Ukrainian].
7. Dufeniuk O. M. (2022). Rozsliduvannia voiennykh zlochyniv: lo-histychni, kryminalistychni ta sudovo-medychni pytannia [Investigation of war crimes: logistical, forensic and forensic medical issues]. *Yurydychnyi naukovyi elektronnyi zhurnal*, 4, 369–374. <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2022-4/88> [in Ukrainian].
8. Pashkovskiy M. I., Krapyvin Ye. O., Yavorska V. V., Postolovska M. M., Koval D. O., Pavliuk A. V., Bielousov Yu. L., Atamanchuk S. M., Lysenko D. L., Leshchenko A. L., Petrenko S. I. (2023). Standarty rozsliduvannia voiennykh zlochyniv. Zahalna chastyna [Standards for the investigation of war crimes. General part]. Kyiv. 112 p. https://justgroup.com.ua/wp-content/uploads/2023/05/standart-rozsliduvannya_zagalna-chastyna.pdf

[in Ukrainian].

9. Kovalenko A. (2024). Perspektyvy vykorystannia kosmichnoi su-putnykovoï fotoziomky pid chas ohliadu mista zastosuvannia raketnoi ta artyleriïskoi zbroï [Prospects for the use of satellite imagery in the inspection of sites of missile and artillery weapon use]. In: *Problemni pytannia ta osoblyvosti provedennia sudovykh vybukhotekhnichnykh ekspertyz... Proceedings of the international scientific conference*. Kyiv, 46–48. http://repository.ukd.edu.ua/bitstream/handle/123456789/1685/conf_17-10-2024.pdf [in Ukrainian].

10. Office of the Prosecutor General (n.d.). Pro zareiestrovani krymi- nalni pravoporushennia ta rezultaty yikh dosudovoho rozsliduvannia [On registered criminal offenses and the results of their pre-trial investiga- tion]. <https://gp.gov.ua/ua/posts/pro-zareyestrovani-kryminalni-pravopo- rushennya-ta-rezultati-yih-dosudovogo-rozsliduvannya-2> [in Ukrainian].

11. Kryminalnyi kodeks Ukrainy: Zakon Ukrainy vid 05.04.2001 № 2341-III [Criminal Code of Ukraine: Law of Ukraine of April 5, 2001 No. 2341-III]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>. [in Ukrainian].

12. Kryminalnyi protsesualnyi kodeks Ukrainy [Criminal Procedure Code of Ukraine]. Law of Ukraine of April 13, 2012 № 4651-VI. <https://za- kon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17> [in Ukrainian].

13. Pro zabezpechennia prav i svobod hromadian ta pravovyï rezhy- m na tymchasovo okupovanii terytorii Ukrainy [On ensuring the rights and freedoms of citizens and the legal regime in the temporarily occupied territory of Ukraine]. Law of Ukraine of April 15, 2014 № 1207-VII. <https:// zakon.rada.gov.ua/laws/show/1207-18> [in Ukrainian].

14. Pro oboronu Ukrainy [On the Defense of Ukraine]. Law of Ukraine of December 6, 1991 № 1932-XII. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/ show/1932-12> [in Ukrainian].

15. Teteriatnyk H. K. (2022). Provedennia ohliadu mistsia podii v umo- vakh nadzvychainykh pravovykh rezhy- miv [Conducting a crime scene inspection under emergency legal regimes]. *Pravo i suspilstvo*, 3, 233–239. <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2022.3.36> [in Ukrainian].

16. Korniienko V. V., Savchuk T. I. (2023). Taktychni osoblyvosti pro- vedennia ohliadu mistsia podii v umovakh vedennia boiovykh diï [Tac- tical features of crime scene inspection under combat conditions]. *Visnyk Kryminolohichnoi asotsiatsii Ukrainy*, 29(2), 167–179. <https://doi. org/10.32631/vca.2023.2.12> [in Ukrainian].

17. Basiuk L., Antoshchuk A. (2025). Orhanizatsiia ta taktyka vykorys- tannia 3D-skanuvannia pid chas ohliadu mistsia podii [Organization and tactics of using 3D scanning during crime scene inspection] *Ukrainian Politico-Legal Discourse*. <https://doi.org/10.5281/zenodo.14982555> [in Ukrainian].

18. Andrieiev S. M., Zhylyn V. A. (2019). Zastosuvannia danykh aero- fotozomky z bezpilotnykh litalnykh aparativ dlia pobudovy 3D-modelei mistsevosti [Application of aerial photography data from unmanned ae- rial vehicles for building 3D terrain models]. *Systemy upravlinnia, navi-*

hatsii ta zviazku, 1(53), 3–16. DOI: <https://doi.org/10.26906/SUNZ.2019.1.003> [in Ukrainian].

19. Lozova S. M., Vdovychenko O. L. (2023). Osoblyvosti provedennia ohliadu mistsia vybukhu vid reaktivnoi ta raketnoi zbroi [Features of inspection of explosion sites caused by rocket and missile weapons]. *Herald OSRIFE*, 13, 28–34. <https://doi.org/10.32782/2522-9656/2023-13-3> [in Ukrainian].

20. Korotaiev V. M., Kirin R. S., Chaplynskyi K. O., et al. (2024). *Identyfikatsiia raketnoi ta reaktivnoi zbroi Rosiiskoi Federatsii* [Identification of missile and rocket weapons of the Russian Federation] (2nd ed.). Dni-pro: DDUVS [in Ukrainian].

21. Obshalov S. V., Sanakoiev D. B., Chaplynskyi K. O., et al. (2023). *Osoblyvosti provedennia ohliadu mistsia podii v umovakh zbroinoho konfliktu: metodychni rekomendatsii* [Features of conducting crime scene inspection under armed conflict: methodological recommendations]. Odesa: Yurydyka [in Ukrainian].

22. Kravchuk, O.V., Atamanchuk, V.M., Turovets, Yu.M., Volkotrub, S.H., & Ostapenko, O.Ye. (2021). The essence of a helpless state of a person as an important component in the investigation of crimes. *Journal of the National Academy of Legal Sciences of Ukraine*, 28(2), 269-276 [in English].

23. Pchelina O., Fomina T. (2024). Osoblyvosti provedennia ohliadu mistsia podii pid chas dosudovoho rozsliduvannia zlochyniv, poviazanykh zi zbroinoiu ahresiieiu proty Ukrainy [Features of crime scene inspection during pre-trial investigation of crimes related to armed aggression against Ukraine]. *Naukovyy Visnyk Dnipropetrovskoho derzhavnogo universytetu vnutrishnikh sprav*, 2, 251–259. <https://doi.org/10.31733/2078-3566-2023-2-251-259> [in Ukrainian].

24. Nechesnyuk, M. V., Vozniuk, A. A., Sakovskiy, A. A., Atamanchuk, V. M., et al. (2023). Uchast spetsialista v rozsliduvanni porushen zakoniv ta zvychaiiv viiny [Participation of a specialist in investigating violations of the laws and customs of war]. *Naukovyy praktychnyi dovidnyk*. Kyiv: National Academy of Internal Affairs [in Ukrainian].

Надійшла до редакції / Received: 13.04.2026

Отримана після доопрацювання / Received after revision: 14.04.2026

Прийнято до друку / Accepted for publication: 15.04.2026

Опубліковано / Published: 29.05.2026

Фінансування: відсутнє / Funding: none.

Конфлікт інтересів: автор(и) заявляє(ють) про відсутність конфлікту інтересів / Conflict of interest: the author(s) declare no conflict of interest.

Дотримання етичних норм: дослідження виконано з дотриманням принципів академічної доброчесності / Ethical compliance: the study was conducted in accordance with the principles of academic integrity.

Дані дослідження: усі дані, необхідні для обґрунтування висновків, наведено у статті / Research data: all data necessary to substantiate the conclusions are presented in the article.